Dosar nr. 2-748/2025; 2-25033959-48-2-14032025

H O T Ă R Â R E
În numele Legii

13 martie 2026 or. Călărași

Judecătoria Strășeni, sediul Călărași

Instanţa compusă din:

Preşedinte de şedinţă, judecător ARHIP Valeriu

grefier GAVRILIȚĂ Veronica

Cu participarea:

Reprezentantului reclamantei, avocat, Tatarciuc Ghenadie

În lipsa:

Reclamantului, Bortă Vasile, citat legal
Reprezentantului pîrîtei Mănăstirea Naşterea Maicii Domnului, citat legal
Reprezentantului intervenientului accesoriu, Mitropolia Chișinăului și a Întregii Moldove, citat legal,

Judecând în sediul instanței, în ședință publică, în procedură contencioasă, cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Bortă Vasile către Mănăstirea Naşterea Maicii Domnului privind transmiterea dreptului de proprietate asupra bunurilor imobile, în vederea stingerii, prin dare în plată, a datoriei contractuale în sumă de 2 200 000 lei și dispunerea înregistrării dreptului de proprietate în Registrul Bunurilor Imobile,

A constatat:

Pretențiile reclamantului și argumentele invocate

La data de 14.03.2025, Borta Vasile a depus la Judecătoria Strășeni, sediul Călărași, cerere de chemare în judecată împotriva Mănăstirii Naşterii Maicii Domnului din s. ***** privind transmiterea dreptului de proprietate asupra bunurilor imobile, în vederea stingerii, prin dare în plată, a datoriei contractuale în sumă de 2 200 000 lei și dispunerea înregistrării dreptului de proprietate în Registrul Bunurilor Imobile.

În motivarea acțiunii menționează reclamantul că pe parcursul anilor 2018-2020, a oferit Mănăstirii Naşterea Maicii Domnului (înregistrata cu numărul 337692 la 16.08.1995), din satul Raciula, împrumuturi în sumă totală de 2.200.000,00 (două milioane două sute mii) lei pentru construcţia unui paraclis şi altor necesităţi.

Astfel, la data de 01.05.2018, Rotarii Evdochia, stareţa Mănăstirii Naşterea Maicii Domnului (înregistrata cu numărul 337692 la 16.08.1995), din satul Raciula, Raionul Calaraşi, în

scopul construirii pe teritoriul mănăstirii a unui Paraclis, a luat cu împrumut pentru mănăstire, de la Borta Vasile, suma de 500 000(cinci sute mii) lei, pe care s-a obligat să-i restituie nu mai tîrziu de 01.07.2021. Banii au fost luaţi pentru angajare de lucrări documentare, proiectare, amenajare a terenului, lucrări de săpături, procurare de materiale de construcţie. La data de 01.05.2018, pentru suma de 500.000 lei a fost aplicată semnătura ologrefa a maicii Stareţe Rotari Evdochia.

La dat de 11 noiembrie 2018, Maica Stareţă, Rotari Evdochia, în scopul continuării construirii Paraclisului început (procuare de materiale de construcţie, ciment, pitriş, nisip, fer-beton/ armatura), a luat cu împrumut pentru Mănăstire, de la Borta Vasile, suma de 400.000 (o sută mii) lei, pe care s-a obligat să-i restituie nu mai tîrziu de 01.07.2021. Şi sub această sumă de 400 000 lei se conţine semnătură Maicii Stareţe Rotari Evdochia, fapt ce confirmă primirea reală a sumei menţionate.

La data de 05.03.2019, Rotarii Evdochia, stareţa Mănăstirii din satul, sub semnăptură ologrefa, în acelaşi scop al construirii Paraclisului început (lucrări de betoane, instalare de armatura, comandare de geamuri, alte lucrări şi materiale), a luat cu împrumut pentru Mănăstire, de la Borta Vasile, născut la 24.03.1974, domiciliat în or. Basarabeasca, str. Şcolii 94, CNP 2002045018668, suma de 300.000 (trei sute mii) lei, pe care s-a obligat să-i restituie pînă la 01.07.2021.

La 25.01.2020, Mănăstirea Naşterea Maicii Domnului reprezentată de stareţa Rotari Evdochia, continuând realizarea scopului construirii pe teritoriul mănăstirii a Paraclisului început (cumpărarea de cărămidă, ciment, alte materiale de construcţie şi lucrări de clădire), a luat cu împrumut pentru Mănăstire, de la Borta Vasile, suma de 500.000 (cinci sute mii lei), pe care s-a obligat, în scris sub semnătură să-i restituie până la 01.07.2021.

La 12.07.2020, Rotarii Evdochia, a primit pentru Mănăstirea Naşterea Maicii Domnului (cumpărarea de lemn, ţigla metalică, alte materiale pentru acoperiş, ciment, alte materiale de construcţie şi lucrări de instalare a geamurilor) împrumut pentru Mănăstire, de la Borta Vasile, suma de 500.000 (o sută mii) lei, pe care s-a oblig să o restituie nu mai târziu de 01.07.2021, fapt confirmat de Rotari Eudochia prin semnătura pe recipisa de primire a banilor.

Cu banii împrumutaţi, la data de 07.08.2021 a fost posibilă Sfinţirea Paraclisului fapt ce arată ca banii au fost folosiţi după destinaţie.

Banii au fost primiţi pentru construcţia paraclisului şi darea lui în exploatare (angajare de lucrări de construcţie, procurare de materiale de construcţie, iar împrumutul trebuia întors pînă la dat de 01.07.2021, deci scadenţa obligaţiei de restituire a împrumutului constituie data de 01.07.2021.

Prin scrisoarea de garanţie din 10.08.2021, pîrîta a garantat că suma de 2.200.000 (două milioane două sute de mii) lei o va restitui/întoarce până la data de 01.08.2022. Potrivit aceleiași scrisori, în cazul în care nu va îndeplini obligaţia de întoarcere a banilor împrumutaţi, Mănăstire a Radula a Garantat că Borta Vasile va primi în schimb terenul şi construcţiile de pe el, din s. Răciula, rl. Călăraşi: teren nr. cadastral 2536209.159 cu suprafaţa de 4,9127 ha, şi construcţiile de pe acest teren: nr. cadastral 2536209.159.01, 2536209.159.02, 2536209.159.03, 2536209.159.04, 2536209.159.05, 2536209.159.06, 2536209.159.07, 2536209.159.08.

Prin înscrisul menţionat Mănăstirea Naşterea Maicii Domnului a agreat şi a subscris privind executarea obligaţiei de a da, adică de transmitere a sumei de 2.200.000,00 (două milioane două sute mii) lei dlui Borta Vasile.

La data de 01.08.2022 a devenit scadentă obligaţia stabilită prin Scrisoarea de garanţie din

10.08.2021. Au trecut mai mult de cinci ani de la prima sumă acordată de reclamant pîrîtei. A trecut mai mult de un an şi jumătate de la data stabilita a ultimului termen de executare a obligaţiei de restituire a banilor dar, pîrîta nu a executat această obligaţie.

La data de 25.03.2024 a fost expediată o Somaţie prin care pârâta a fost pusă în întârziere şi i s-a solicitat executarea obligaţiei asumate prin scrisoarea de garanţie de a plăti suma de 2.200.000,00 (două milioane două sute mii) lei lui Bortă Vasile.

Invocă reclamantul că se constată următoarele raporturi juridice materiale principale şi accesorii - garanţii de executare/forme de executare, între părţi: Împrumutul acordat în tranşe pe parcursul a doi ani, în sumă totală de 2.200.000 (două milioane două sute de mii) lei, Garanţia debitorului semnată la dat de 10.08.2021 şi Raportul juridic de dare în plată, ca formă de executare a obligaţiei de rambursare a împrumutului.

Astfel în scopul stingerii datorii prin dare în plată, urmează a-i fi transmise de către Mănăstirea Naşterea Maicii Domnului bunurile imobile cu nr. cadastrale: 2536290.151; 2536209.159.01; 2536209.159.02; 2536209.159.03; 2536209.159.04; 2536209.159.05; 2536209.159.06; 2536209.159.07; 2536209.159.01.

Referința pârâtei, Mănăstirea "Naşterea Maicii Domnului"

La data de 09.10.2025 a fost înregistrată referința pârâtei, Mănăstirea "Naşterea Maicii Domnului" la acțiune, prin care menționează că faptele indicate în cererea de chemare în judecată, corespund realității. Într-adevăr de fiecare data când au avut nevoie de ajutor material, Bortă Vasile a ajutat. În prezent Mănăstirea nu dispune de mijloace financiare pentru restituirea datoriei. Astfel modalitatea de a decide asupra modului de stingere a obligației de plată urmează a fi stabilită de către instanța de judecată, la discreția acesteia.

Explicațiile participanților la proces în ședință de judecată.

Reclamantul Bortă Vasile, citat legal, în ședință de judecată nu s-a prezentat și nu a informat instanța referitor la motivul neprezentării. Având în vedere că interesele reclamantului în ședință de judecată au fost reprezentate de avocatul ales, Tatarciuc Ghenadie, instanța a considerat posibilă examinarea cauzei în lipsa lui Bortă Vasile.

Reprezentantul pârâtei Mănăstirea Naşterea Maicii Domnului, Rotari Eudochia, citată legal în ședință de judecată nu s-a prezentat, prin referința depusă la 09.10.2025 a solicitat examinarea cauzei în lipsă. Astfel în temeiul art. 206 al.(1) Cod de procedură civilă, instanța a dispus examinarea cauzei în lipsa reprezentantului pârâtului.

Reprezentantul reclamantului, avocatul Tatarciuc Ghenadie, în ședință de judecată a susținut cererea de chemare în judecată solicitând admiterea pretențiilor pe motivele indicate în cererea de chemare în judecată, exceptând pretenția privind încasarea cheltuielile de judecată din contul pârâtei la care reclamantul renunță.

Aprecierea instanței

Audiind participantul la proces, examinând probele prezentate de părți, instanța de judecată consideră necesar de a respinge integral acțiunea civilă, din considerentele ce urmează:

În conformitate cu art. 118 CPC: *Fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor şi obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.*

Potrivit dispozițiilor art. 130 alin. (1) Codul de procedură civilă: *Instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multe aspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.*

Conform art. 774 al.(1) Cod civil: *În virtutea raportului obligaţional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestaţii, iar debitorul este ţinut să o execute. Prestaţia poate consta în a da, a face sau a nu face.*

În temeiul art. 957 *Garanţia debitorului constă în obligaţia lui la o prestaţie necondiţionată sau la o prestaţie depăşind obiectul propriu-zis al contractului.*

Potrivit art. 966 al.(2) Cod civil: *Obligaţia se stinge şi în cazul în care creditorul acceptă o altă executare în locul celei datorate (darea în plată). În acest caz, debitorul răspunde pentru viciile prestaţiei conform regulilor privind răspunderea vînzătorului.*

Conform art. 297 al.(1-2) Cod civil: *Asociaţie este organizaţia necomercială constituită benevol de fondatori, în modul prevăzut de lege, pentru satisfacerea unor necesităţi necomerciale. Asociaţia poate avea forma de asociaţie obştească, cult religios sau parte componentă a acestuia, partid sau de altă organizaţie social-politică, de sindicat, de patronat, alte forme în condiţiile legii.*

Conform art. 303 Cod civil: *Normele de conducere, administrare şi reprezentare a organizaţiei necomerciale sînt stabilite prin lege şi statutul ei.*

Potrivit recipisei anexate de reclamant la cererea de chemare în judecată (f.d.45-46), Maica Stareță a Mănăstirii ”Nașterea Maicii Domnului” din s. Răciula, Rotari Evdochia, confirmă următoarele:

- faptul că la 01.05.2018 a luat cu împrumut de la Bortă Vasile suma de 500 000 lei, bani care urmau a fi folosiți pentru angajarea de lucrări de documentare, proiectare, amenajare a teritoriului, săpături, precum și pentru procurare a materialelor de construcție. Suma împrumutului urma a fi restituită până la 01.07.2021;
- faptul că la 11.11.2018 a luat cu împrumut de la Bortă Vasile suma de 400 000 lei, bani care urmau a fi folosiți pentru continuarea construirii Paraclisului (procurarea de materiale de construcție, ciment, pietriș, nisip, fer-beton). Suma împrumutului urma a fi restituită până la 01.07.2021;
- faptul că la 05.03.2019 a luat cu împrumut de la Bortă Vasile suma de 300 000 lei, bani care urmau a fi folosiți pentru continuarea construirii Paraclisului (lucrări de betonare, instalare armătură, procurarea de geamuri și materiale de construcție, executarea altor lucrări). Suma împrumutului urma a fi restituită până la 01.07.2021;
- faptul că la 25.01.2020 a luat cu împrumut de la Bortă Vasile suma de 500 000 lei, bani care urmau a fi folosiți pentru continuarea construirii Paraclisului (procurarea de piatră albă pentru fațadă, ciment alb, teracotă, alte materiale de construcție și pentru achitarea lucrărilor de zidărie). Suma împrumutului urma a fi restituită până la 01.07.2021;
- faptul că la 02.07.2020 a luat cu împrumut de la Bortă Vasile suma de 500 000 lei, bani care urmau a fi folosiți pentru continuarea construirii (procurarea lemnului, procurarea și instalarea cupolei și crucii, procurarea lambriului, vopselei, executarea lucrărilor). Suma împrumutului urma a fi restituită până la 01.07.2021.

Potrivit Garanției din 10.08.2021 (f.d.47), Maica Stareță a Mănăstirii Nașterii Maicii Domnului din s. Răciula, Rotari Evdochia, confirmă faptul că a primit cu împrumut de la Borta

Vasile suma de 2 200 000 lei, bani care au fost utilizați pentru construcția și darea în expluatare a unui paraclis. Suma indicată urma a fi restituită până la data de 01.07.2021. Deoarece Mănăstirea ”Nașterea Maicii Domnului” nu are posibilitatea de a achita suma la scadență garantează că va întoarce banii până la data de 01.08.2022. În cazul care nu va îndeplini obligația de întoarcere a banilor împrumutați, garantează că Borta Vasile va primi în schimb terenul cu nr. cadastral 2536209.159 cu suprafața de 4 9127 ha și construcțiile cu nr. cadastrale 2536209.159.01-08 situate pe acest teren.

Ce ține de împuternicirile Maicii Stareță , Rotari Evdochia, de a contracta împrumuturi în numele Mănăstirii Nașterii Maicii Domnului din s. Răciula, a recunoaște datoriile și a înstrăina bunurile imobile ale Mănăstirii, inclusiv prin darea în plată în vederea stingerii datoriilor, instanța menționează următoarele:

Prin Certificatul de înregistrare a părților componente ale confesiunilor religioase cu nr. 63 (f.d.61) Mănăstirea ”Nașterii Maicii Domnului” din s. Răciula, organul de conducere al Mănăstirii î-l constituie Soborul duhovnicesc iar reprezentanții legali ai comunității religioase sunt: Iegumenia Eustafia (Rotari) - stareța, Ieromonah Pafnutii(Popa) - duhovnic și Evlampia(Bernic) – călugăriță.

În temeiul art. 303 Cod civil: *Normele de conducere, administrare şi reprezentare a organizaţiei necomerciale sînt stabilite prin lege şi statutul ei.*

Potrivit pct. 39 al Statutului Bisericii Ortodoxe din Moldova, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 719 din 17 noiembrie 1993: *Conducătorul suprem al oricărei mănăstiri, este Chiriahul, iar în lipsa lui funcţiile acestuia le exercită starețul, care este conducătorul direct al mănăstirii. La conducerea mănăstirii starețul este ajutat de soborul mănăstiresc, consiliul duhovnicesc şi consiliul economic.*

Conform pct. 40 al aceluiași Statut: *Organizarea vieţii monahale şi funcţionarea administrativă şi disciplinară a mănăstirii sunt reglementate printr-un Regulament de uz intern, întocmit de Sinodul Bisericii Ortodoxe din Moldova.*

Respectiv împuternicirile stareței de a contracta împrumuturi și a înstrăina bunurile mănăstirii urmează a fi stabilite prin Regulamentul intern ori Statutul acesteia întocmit sau aprobat de Sinodul Bisericii Ortodoxe din Moldova, atare acte însă nu au fost anexate la materialele cauzei.

În același timp Statutul Bisericii Ortodoxe din Moldova, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 719 din 17 noiembrie 1993, la pct. 39, prevede expres că: *La conducerea mănăstirii starețul este ajutat de soborul mănăstiresc, consiliul duhovnicesc şi consiliul economic.*

La caz asumarea unor împrumuturi în cuantum total de 2 200 000 lei, precum și înstrăinarea bunurilor imobile ale mănăstirii urma a fi efectuată cu concursul și avizul consiliului economic al Mănăstirii, ceia ce nu se atestă.

La fel potrivit Certificatului de înregistrare a părților componente ale confesiunilor religioase cu nr. 63 sus menționat organul superior de conducere al comunității religioase Mănăstirii ”Nașterii Maicii Domnului” din s. Răciula îl constituie Soborul duhovnicesc. Din materialele cauzei nu se confirmă că tranzacțiile de împrumut și garanția de înstrăinare a bunurilor imobile ale Mănăstirii pentru restituirea împrumutului prin dare în plată, au fost aprobate de Soborul duhovnicesc al Mănăstirii.

Având în vedere cele expuse, instanța constată că la caz nu au fost confirmate prin înscrisuri concludente împuternicirile Maicii Stareță, Rotari Evdochia de încheia în numele Mănăstirii ”Nașterea Maicii Domnului” din s. Răciula, acte juridice de natura celor invocate în cererea de chemare în judecată.

Sub alt aspect instanța reține că reclamantul solicită: ”constatarea valabilității contractului de dare în plată” încheiat între Mănăstirea ”Naşterea Maicii Domnului” din s. Răciula și Borta Vasile prin care părțile ar fi prevăzut transmiterea de către debitor creditorului Borta Vasile a anumitor bunuri imobile în contul datoriei de 2 200 000 lei. Reclamantul însă nu a prezentat careva contract de dare în plată încheiat între Mănăstirea ”Naşterea Maicii Domnului” și Borta Vasile a cărui valabilitate ar trebui constată de instanță.

Ce ține de Garanția din 10.08.2021 semnată de Maica Stareță a Mănăstirii ”Naşterea Maicii Domnului”, Rotari Evdochia prin care se garantează că în cazul care nu v-a fi îndeplinită obligația de întoarcere a banilor împrumutați, Bortă Vasile va primi în schimb un lot de teren și construcții, instanța menționează suplimentar și faptul că aceasta nu constituie un contract de dare în plată, asumat de ambele părți ci o garanție acordată unilateral de pretinsul debitor.

Astfel garanția invocată este un act juridic unilateral al pretinsului debitor ce are ca obiect înstrăinarea bunurilor imobile (teren și construcții amplasate pe acesta) către pretinsul creditor în cazul neexecutării obligației pecuniare.

Conform art. 323 lit. a) Cod civil: *Forma autentică a actului juridic este obligatorie dacă actul juridic are ca obiect înstrăinarea bunurilor imobile sau grevarea acestora cu drepturi reale limitate, cu excepţia cazurilor prevăzute expres de lege.*

Respectiv pentru valabilitatea actului juridic unilateral prin care Mănăstirea ”Naşterea Maicii Domnului” sa angajat să înstrăineze bunuri imobile lui Bortă Vasile, acesta urma a fi autentificat notarial, ceia ce la caz nu se atestă.

Potrivit art. 324 al.(1) Cod civil: *Nerespectarea formei autentice atrage nulitatea actului juridic.*

Având în vedere, inclusiv că manifestarea de voință a Mănăstirii ”Naşterea Maicii Domnului” de a înstrăina bunuri imobile nu a fost asumată în forma prevăzută de lege, atare act juridic este nul și lipsit de efecte juridice.

Ținând cont de cele expuse instanța ajunge la concluzi că pretențiile reclamantului privind înlocuirea prestației pecuniare pretins a fi datorată de Mănăstirii ”Naşterea Maicii Domnului” în sumă de 2 200 000 lei cu bunurile imobile compuse din teren și construcții este neîntemeiată și urmează a fi respinsă.

În conformitate cu art. 238-241 din Codul de procedură civilă, instanța de judecată,

H O T Ă R Ă Ş T E :

Cererea de chemare în judecată depusă de Bortă Vasile către Mănăstirea Naşterea Maicii Domnului privind constatarea valabilității contractului de dare în plată, încheiat între Mănăstirea Naşterea Maicii Domnului din satul Raciula, raionul Calarasi și Bortă Vasile, prin înlocuirea prestației pecuniare datorate în sumă de 2 200 000 lei cu bunurile imobile: Teren cu nr. cadastral 2536209.159, cu suprafața de 4.9127 ha, Construcție cu nr. cadastral 2536209.159.01, cu suprafața de 166 m.p., Constricţie cu nr. cadastral 2536209.159.02, cu suprafaţa de 360 m.p., Constricţie cu nr. cadastral 2536209.159.03, cu suprafaţa de 135 m.p., Constricţie cu nr. Cadastral 2536209.159.04,cu suprafaţa de 945,7m.p., Constricţie cu nr. Cadastral 2536209.159.05, cu suprafaţa de 913,5 m.p., Constricţie cu nr. cadastral 2536209.159.06,cu suprafaţa de 313,5 m.p., Constricţie cu nr. Cadastral 2536209.159.07,cu suprafaţa de 257,4 m.p., Constricţie cu nr. Cadastral 2536209.159.08, cu suprafaţa de 57,5 m.p., situate în s. ***** și

dispunerea înregistrării dreptului de proprietate în Registrul Bunurilor Imobile, se respinge ca neîntemeiată.

Hotărârea poate fi atacată cu apel la Curtea de Apel Centru în termen de 30 zile din data pronunțării dispozitivului hotărârii, prin intermediul Judecătoriei Strășeni, sediul Călărași.

Președintele ședinței, judecător **Arhip Valeriu**